

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 410.011.01.2022

Pan Krzysztof Woś
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/040 – *Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne.*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Nadzór Wodny w Międzyrzeczu ¹ ul. Reymonta 5, 66-300 Międzyrzecz, dalej <i>Nadzór Wodny</i> lub <i>NW</i> .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Woś - Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie od 31 sierpnia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: w okresie od 17 stycznia 2018 r. do 16 sierpnia 2022 r. Przemysław Daca oraz Krzysztof Woś, p.o. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, od 17 sierpnia 2022 r. do 30 sierpnia 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do 30 czerwca) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontrolerzy	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze. Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/61/2022 z dnia 10 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Nadzór wodny terminowo prowadził sprawy w zakresie wykonania pomostu o szerokości do 3 metrów i długości całkowitej do 25 metrów. W przypadku braków w dokumentacji każdorazowo wzywał strony do ich uzupełnienia. W sprawach zgłoszeń wodnoprawnych terminowo zamieszczał na stronie BIP informację o dokonaniu zgłoszenia oraz jego zakresie, jak również informację o braku wniesienia sprzeciwu.
--------------	--

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR	Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne
Opis stanu faktycznego	1. Obszar działania Nadzoru Wodnego obejmował 20 gmin o łącznej powierzchni 143.500 ha. Liczba jezior stanowiących wody publiczne, wobec których, na mocy art. 258 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne ⁵ Wody Polskie reprezentują Skarb

¹ Z dniem 18 czerwca 2018 r. Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu na podstawie art. 249 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.) powołała Janusza Pałczyńskiego na stanowisko Kierownika Nadzoru Wodnego w Międzyrzeczu.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.

Państwa oraz wykonują prawa właścicielskie Skarbu Państwa na terenie administrowanym przez NW wynosiła 40 o łącznej powierzchni 2.039,71 ha.

(akta kontroli str. 168, 169-170, 173-176)

2. W Nadzorze Wodnym zatrudnionych było trzech pracowników, w tym kierownik Nadzoru Wodnego. Wszyscy pracownicy otrzymali zakresy zadań i obowiązków służbowych, do których zaliczono m.in. przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie zgłoszeń wodnoprawnych, a w przypadku zakresu działania kierownika wpisano również wydawanie decyzji lub zaświadczenia o sprzeciwie lub braku do zgłoszenia wodnoprawnego oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących zwolnienia od zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych wód powierzchniowych.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym⁶ do zadań Nadzoru Wodnego zaliczono m.in. prowadzenie biura obsługi klienta i biura podawczego w zakresie właściwości nadzoru wodnego, przyjmowanie wniosków o wydanie zgody wodnoprawnej i przekazywanie ich do właściwego organu Wód Polskich, prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie zgłoszeń wodnoprawnych, wydawanie zaświadczeń o braku sprzeciwu w zakresie zgłoszeń wodnoprawnych, informowanie wnioskodawcy zgłaszającego wniosek o zgłoszenie wodnoprawne o konieczności uzyskania pozwolenia wodnoprawnego lub oceny wodnoprawnej, wydawanie decyzji o sprzeciwie zgłoszenia wodnoprawnego, prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących zwolnienia od zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz do brzegu wód morskich i morza terytorialnego, załatwianie skarg i wniosków oraz prowadzenie ich rejestru, opiniowanie przekroczenia cieków, przepustów, lokalizacji budynków, wylotów z kanalizacji, stawów, ujęć wody, zbiorników wodnych i innych obiektów.

(akta kontroli str. 5-78, 158-165)

3. W okresie objętym kontrolą wpłynęło do NW łącznie 15 zgłoszeń⁷ w sprawie wykonania pomostu o szerokości do 3 m i długości całkowitej do 25 m.

Analiza złożonych do NW zgłoszeń w sprawie wykonania pomostu wykazała m.in., że:

- w 12 przypadkach złożone zgłoszenia w sprawie wykonania pomostu były kompletne;
- w trzech przypadkach wnioski nie były kompletne, przy czym NW każdorazowo wzywał stronę do ich uzupełnienia, a strona dokumenty te przedkładała;
- NW nie wnosił sprzeciwu do zgłoszenia wodnoprawnego;
- każdorazowo NW podawał do publicznej wiadomości (BIP) informację o dokonaniu zgłoszenia wodnoprawnego - art. 423 ust. 8 pkt 1 ustawy Prawo wodne;
- każdorazowo NW podawał do publicznej wiadomości (BIP) informację o braku wniesienia sprzeciwu w sprawie zgłoszenia wodnoprawnego - art. 423 ust. 8 pkt 3 ustawy Prawo wodne;
- w jednym przypadku wydano informację o braku wniesienia sprzeciwu w sprawie zgłoszenia wodnoprawnego, na podstawie art. 423 ust. 10 i 11, które

⁶ Zarządzenie nr 80/2019 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 31 grudnia 2019 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego.

⁷ W 2019 r. - 3, w 2020 r. - 5, w 2021 r. - 6 i do 30 czerwca 2022 r. - 1.

odebrane zostało przez wnioskodawcę w dniu 18 sierpnia 2021 r. W tym samym dniu informacja zamieszczona została na stronie BIP;

- w 10 przypadkach na wniosek strony NW wydawał zaświadczenie o braku sprzeciwu stosownie do art. 217 Kpa⁸ oraz art. 240 ust. 5 pkt 3 i art. 394 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

(akta kontroli str. 171-172, 204-209)

4. W okresie kontrolowanym brak było decyzji zwalniających z zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych stanowiących jeziora. Nie stwierdzono także, poza jednym przypadkiem, nielegalnych grodzeń uniemożliwiających dostęp do linii brzegowej jezior stanowiących wody publiczne.

(akta kontroli str. 187-188, 203)

Wójt Gminy Bledzew zawiadomieniem z 8 lipca 2019 r. przesłał do RZGW w Poznaniu pismo wnioskodawców w sprawie dostępu do linii brzegowej. RZGW e-mailem z 16 lipca 2019 r. poinformowała NW o problemach z dostępem do linii brzegowej dla właścicieli działek zlokalizowanych przy Jeziorze Długie oraz poprosiła o opinię wraz z notatką z terenu ze zdjęciami.

Z oględzin w terenie wynikało m.in., że właściciele działek sąsiednich, a przylegających do linii brzegowej, wygradzając swoje działki od strony dróg dojazdowych zlikwidowali dostęp do linii brzegowej oraz przechodzenie wzdłuż linii brzegowej w ramach powszechnego korzystania z wód.

Kierownik NW w e-mailu z dnia 17 lutego 2019 r. do RZGW stwierdził, że (...) *niemożliwe jest stwierdzenie, czy istniejące grodzenia spełniają warunki art. 232 ust. 1 o zakazie grodzenia w odległości mniejszej niż 1,5 m, gdyż aby dojść do linii brzegowej należy przejść przez tereny prywatne wygradzone. Nie można ustalić przebiegu granic działki jeziornej i działek przylegających, na akwenie nie ma ustalonej decyzją administracyjną linii brzegowej.*

(akta kontroli str. 189-202)

5. W latach 2019-2022 (30.06.) do NW nie kierowano wniosków o legalizację pomostu o szerokości do 3 m i długości całkowitej do 25 m, w związku z czym nie wydawano decyzji legalizujących albo odmawiających legalizacji w tym zakresie. Nie wydawano także decyzji nakładających obowiązek likwidacji nielegalnych pomostów. W ww. okresie nie zlikwidowano żadnego pomostu.

NW nie posiadał informacji o położeniu i liczbie pomostów na terenie swojego działania. Nie prowadził ewidencji i rejestrów nielegalnych pomostów.

W trakcie kontroli NIK na polecenie Dyrektora RZGW w Poznaniu podjęto działania w celu zinwentaryzowania i legalizacji istniejących urządzeń. Dyrektor, w związku z licznymi problemami i pytaniami dotyczącymi funkcjonowania pomostów (inwentaryzacja, legalizacje istniejących urządzeń, budowa nowych urządzeń, rozróżnienie pomostu i przystani) na jeziorach, w trakcie kontroli NIK polecił wyznaczyć po jednym jeziorze / zbiorniku wodnym w każdym NW i przeprowadzić inwentaryzację pomostów wraz z pozostawieniem kartek z informacją. Informacja ta miała dotyczyć m.in. obowiązku i konieczności podpisania umów użytkowania lub dzierżawy z właścicielem urządzenia wodnego a PGW WP, oznakowania obiektu

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.).

tabliczką z ewentualnym numerem obowiązującej umowy użytkowania lub dzierżawy, obowiązku złożenia wniosku w przypadku braku legalizacji pomostu. Z informacji wynika ponadto, że brak uregulowania sposobu korzystania z gruntów Skarbu Państwa (brak umowy lub złożonego wniosku o zawarcie umowy) stanowił będzie podstawę do wszczęcia postępowania rozbiórki urzędnika.

Przeprowadzona w lipcu i sierpniu 2022 r. przez pracowników NW inwentaryzacja wykazała, że w przypadku Jeziora Lubie⁹ (Gmina Lubrza, obręb Nowa Wioska) stwierdzono 40 pomostów, a w przypadku Jeziora Paklicko Wielkie¹⁰ (Gmina Świebodzin, obręb Nowy Dworek) podczas dwudniowych oględzin stwierdzono 60 pomostów.

Efektom tych inwentaryzacji było m.in. pismo z 26 lipca 2022 r., w którym wnioskodawca wniósł o niewszczywanie postępowania w sprawie likwidacji urzędnika. Jednocześnie osoba ta poinformowała o zleceniu pracowni projektowo-usługowej wykonania dokumentacji niezbędnej do legalizacji przedmiotowego pomostu.

(akta kontroli str. 174-176, 177-184, 203)

Kierownik NW wyjaśnił, że (...) *nie mieliśmy wiedzy w tym zakresie. Dopiero przeprowadzona inwentaryzacja w lipcu i sierpniu 2022 r. na dwóch jeziorach wykazała istnienie 100 pomostów, na których pozostawiono informację w zakresie możliwości ich legalizacji. Czekaemy na efekty tych oględzin.*

W sierpniu 2022 r. dzięki uprzejmości społecznej straży rybackiej, razem z nimi łódką z napędem elektrycznym dokonałem z jeziora oględzin pomostów na Jeziorze Paklicko Wielkie. Nadzór Wodny w Międzyrzeczu nie dysponuje sprzętem pływającym.

(akta kontroli str. 187-188)

6. W okresie kontrolowanym nie stwierdzono skarg i wniosków dotyczących nieprawidłowości w zakresie gospodarowania jeziorami, w tym w szczególności dotyczących nielegalnie użytkowanych pomostów oraz brak było kontroli w zakresie gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne.

(akta kontroli str. 185)

Stwierdzona
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁹ Powierzchnia 31,08 ha. Oględziny prowadzone z łądu przez dwóch pracowników.

¹⁰ Powierzchnia 193,37 ha. Oględziny prowadzone z łądu przez dwóch pracowników i z wody przez kierownika.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, dnia 29 września 2022 r.

Kontroler
Dariusz Obierzyński
główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. wicedyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis